

Lov om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven)

OPPHEVET

Dato	LOV-2002-07-05-64
Departement	Finansdepartementet
Publisert	I 2002 hefte 7
Sist endret	LOV-2019-03-15-6 fra 01.01.2020
Korttittel	Verdipapirregisterloven – vprl

Loven *opphevet* ved lov 15 mars 2019 nr. 6 (ikr. 1 jan 2020 iflg. res. 6 des 2019 nr. 1656). Jf. *tidligere* lov 14 juni 1985 nr. 62 om Verdipapirsentral.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Lovens formål

Lovens formål er å legge til rette for sikker, ordnet og effektiv registrering av finansielle instrumenter og rettigheter i slike instrumenter med de rettsvirkninger som er bestemt i denne lov.

§ 1-2. Verdipapirregisterets utfyllende regler

Et verdipapirregister skal fastsette regler for virksomheten i henhold til bestemmelsene i denne loven. Reglene skal godkjennes av Finanstilsynet.

§ 1-3. Definisjoner

Med verdipapirregister menes i denne lov foretak med tillatelse etter denne lov til å drive registrering av finansielle instrumenter.

Kapittel 2. Rett og plikt til registrering i et verdipapirregister

§ 2-1. Finansielle instrumenter som skal innføres i verdipapirregister

Følgende finansielle instrumenter skal innføres i et verdipapirregister som nevnt i § 3-1:

1. aksjer og tegningsrettigheter i norske allmennaksjeselskaper, og
2. norske ihendehaverobligasjoner.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om plikt til å innføre finansielle instrumenter i et verdipapirregister, herunder regler som presiserer, utvider og innskrenkerplikten etter første ledd.

§ 2-2. Finansielle instrumenter som kan innføres i verdipapirregister

Andre finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 2-2 kan innføres i et verdipapirregister, med de rettsvirkninger som følger av denne lov. Departementet kan bestemme at registrering av rettigheter i enkelte finansielle instrumenter ikke skal gis de rettsvirkninger som følger av denne lov. Departementet kan i forskrift fastsette at andre formuesobjekter kan innføres i et verdipapirregister.

Innføring etter første ledd kan ikke skje dersom det allerede er utstedt et dokument som representerer det finansielle instrumentet på en måte som kan komme i strid med det som følger av denne loven. Innføring etter første ledd kan likevel skje dersom slikt dokument makuleres, legges i sikker forvaring eller på annen måte sikres mot å komme i omsetning. Når det finansielle instrumentet er innført i et verdipapirregister, har ikke lenger dokument som nevnt i første punktum rettsvirkninger som kan komme i strid med denne loven. Departementet kan gi nærmere regler om innkalling av dokumenter ved overgang til innføring i et verdipapirregister.

Innføring etter første ledd kan ikke skje dersom det finansielle instrumentet allerede er innført i et annet norsk verdipapirregister, eller i et utenlandsk register med rettsvirkninger som kan komme i strid med det som følger av denne loven. Innføring i strid med bestemmelsen i første punktum er uten rettsvirkninger etter kapittel 7.

§ 2-3. Beslutning om innføring i verdipapirregister

Dersom annet ikke er bestemt i eller i medhold av lov, beslutter utstederen av finansielle instrumenter om disse skal innføres i et verdipapirregister. Verdipapirregistre skal fastsette nærmere regler om hvem som skal anses som utsteder.

Et verdipapirregister kan ikke nekte innføring med mindre registerets virksomhetsområde ifølge vedtektene er begrenset eller registeret for øvrig har saklig grunn for nektelse.

§ 2-4. Nærmere regler om innføring

Verdipapirregisteret fastsetter regler om innføring i registeret og om fremgangsmåten der et finansielt instrument ikke lenger skal være innført i verdipapirregisteret.

Kapittel 3. Krav om tillatelse mv.

§ 3-1. Vilkår for å drive virksomhet som verdipapirregister

Virksomhet som består i registrering av finansielle instrumenter med de virkninger som bestemt i denne lov, kan bare drives av foretak med tillatelse fra departementet. Tillatelse kan bare gis dersom eiere av betydelige eierandeler er egnet. Reglene om egnethetsvurdering ved erverv av eierandel i § 5-2 gjelder tilsvarende.

Et verdipapirregister skal være organisert som allmennaksjeselskap, og skal oppfylle de krav som følger av denne lov.

Annet ledd gjelder ikke utenlandske verdipapirregistre som oppfyller krav i regler gitt av departementet.

§ 3-2. Søknad om tillatelse

Søknad om tillatelse skal inneholde de opplysninger som er av betydning for behandling av søknaden og som viser at de lovbestemte krav er oppfylt. Departementet kan be om ytterligere opplysninger.

Vedtak om tillatelse skal meddeles søkeren snarest mulig og senest seks måneder etter at søknaden ble mottatt. Dersom søknaden ikke inneholder de opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om tillatelse skal gis, regnes fristen fra det tidspunkt da slike opplysninger ble mottatt.

§ 3-3. Endring og tilbakekall av tillatelse

Departementet kan helt eller delvis endre, herunder sette nye vilkår for, eller tilbakekalle tillatelse til å drive verdipapirregister dersom:

1. verdipapirregisteret ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på tillatelsen, eller har opphørt å drive registeret i mer enn seks måneder,
2. verdipapirregisteret har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
3. verdipapirregisteret ikke lenger oppfyller de vilkår som kreves for tillatelsen,
4. verdipapirregisteret foretar alvorlige eller systematiske overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov,
5. mislige forhold hos verdipapirregisteret gir grunn til å frykte at en fortsettelse av virksomheten kan skade allmenne interesser, eller
6. verdipapirregisteret ikke etterkommer pålegg gitt av Finanstilsynet.

§ 3-4. Virksomhet i utlandet

Et verdipapirregister som skal utøve virksomhet i utlandet ved etablering av datterselskap eller filial, skal melde dette til Finanstilsynet.

Kapittel 4. Selskapsrettslige bestemmelser

§ 4-1. Styre og ledelse

Et verdipapirregister skal ha et styre med minst fem medlemmer. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

Styremedlemmer, daglig leder og andre som faktisk deltar i ledelsen av verdipapirregisteret skal ha relevante kvalifikasjoner og yrkeserfaring, ha en hederlig vandel og for øvrig ikke ha utvist utilbørlig adferd som gir grunn til å anta at stillingen eller vervet ikke vil kunne ivaretas på forsvarlig måte.

Verdipapirregisteret skal gi Finanstilsynet melding ved endring av styrets sammensetning, skifte av daglig leder eller andre personer som faktisk deltar i ledelsen av virksomheten. Meldingen skal så vidt mulig gis på forhånd, og inneholde nødvendige opplysninger om kvalifikasjoner, yrkeserfaring, vandel, samt verv eller stilling i annen virksomhet. Finanstilsynet kan gi pålegg om at endringen ikke skal iverksettes dersom endringen kan antas å medføre at kravene i annet ledd ikke oppfylles.

Personer som nevnt i første ledd skal fremlegge ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40.

§ 4-2. Kontrollkomité

Verdipapirregister skal ha kontrollkomité på minst tre medlemmer som velges av generalforsamlingen. Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med at foretaket følger lover, forskrifter og konsesjonsvilkår, samt vedtekter og vedtak truffet av foretakets organer, og skal vurdere sikkerhetsmessige forhold ved virksomheten. Generalforsamlingen skal fastsette instruks for kontrollkomiteen. Instruksene skal godkjennes av Finanstilsynet. Kontrollkomiteen skal gi melding til generalforsamlingen og Finanstilsynet om sitt arbeid. Finanstilsynet kan gi nærmere forskrift om sammensetningen av og virksomheten til verdipapirregistres kontrollkomité.

§ 4-3. Vedtekter

Verdipapirregisterets vedtekter og endringer i disse skal godkjennes av departementet. Departementet kan gi forskrift om vedtektenes innhold.

§ 4-4. Internkontroll mv.

Styret skal fastsette retningslinjer for internkontroll og forvise seg om at internkontrollen etableres, gjennomføres og dokumenteres på en forsvarlig måte i samsvar med styrets retningslinjer og pålegg. Finanstilsynet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om internkontroll.

Daglig leder skal sørge for at internkontroll etableres og gjennomføres i henhold til lov og forskrifter. Det samme gjelder for styrets vedtatte retningslinjer og pålegg.

Styret skal fastsette retningslinjer for ansattes og tillitsvalgtes handel med finansielle instrumenter og for ansattes og tillitsvalgtes habilitet. Styret skal også fastsette retningslinjer for ansattes og tillitsvalgtes adgang til å inneha verv i selskaper som har innført finansielle instrumenter i verdipapirregisteret.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om de forhold som nevnt i annet og tredje ledd.

§ 4-5. Kapitalforhold

Et verdipapirregister skal til enhver tid ha en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra omfanget og risikoen ved foretakets virksomhet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hva som skal regnes som foretakets ansvarlige kapital, samt om minstekrav til ansvarlig kapital.

§ 4-6. Vedtak om sammenslåing, deling og avhendelse av virksomhet

Vedtak om avhendelse av en vesentlig del av foretakets konsesjonspliktige virksomhet skal treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring. Departementet avgjør i tvilstilfelle om en avhendelse omfatter en vesentlig del av den konsesjonspliktige virksomheten.

Vedtak som nevnt i første ledd og vedtak om fusjon og fisjon av foretaket etter allmennaksjeloven skal meddeles departementet. Departementet kan innen tre måneder fra den dag melding er mottatt nekte sammenslåing, deling eller avhendelse, samt sette vilkår for gjennomføringen av transaksjonen eller endre den konsesjon som foreligger. Vedtak som nevnt i første punktum kan ikke gjennomføres før utløpet av perioden nevnt i annet punktum.

Kapittel 5. Virksomhets- og eierbegrensningsregler mv.

§ 5-1. Virksomhetsbegrensninger

I tillegg til verdipapirregistrering kan et verdipapirregister bare drive annen virksomhet som har naturlig sammenheng med verdipapirregistrering og som ikke svekker tilliten til verdipapirregisterets integritet og uavhengighet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler og treffe enkeltvedtak om hvilken virksomhet et verdipapirregister kan drive.

Finanstilsynet kan pålegge foretaket å drive tilknyttet virksomhet som nevnt i første ledd i eget foretak. Annen konsesjonspliktig virksomhet skal alltid drives i eget foretak.

Et verdipapirregister kan ikke være deltaker i annet foretak med ubegrenset ansvar for foretakets forpliktelser, ha eiendeler i annen næringsvirksomhet eller ha slik innflytelse som nevnt i allmennaksjeloven § 1-3 annet ledd, dersom dette svekker verdipapirregisterets integritet og uavhengige stilling.

§ 5-2. Kontroll ved erverv av betydelige eierandeler

Erverv som fører til at erververen blir eier av en betydelig eierandel i et verdipapirregister krever tillatelse fra departementet. Med betydelig eierandel menes direkte eller indirekte eierandel som representerer minst 10 prosent av aksjekapitalen eller stemmene, eller som på annen måte gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse over forvaltningen av selskapet. Likt med erververens egne aksjer regnes aksjer som erverves eller eies av erververens nærstående. Verdipapirhandelloven § 2-5 gjelder tilsvarende for hvem som anses som nærstående. Likestilt med eie av aksjer etter første til tredje punktum regnes erverv av rett til å bli eier av aksjer når dette må anses som reelt aksjeeie.

Ethvert erverv som øker eierandelen slik at denne direkte eller indirekte overstiger 20, 30 eller 50 prosent av aksjekapitalen eller stemmene i et verdipapirregister, krever tillatelse fra departementet. Første ledd tredje til femte punktum gjelder tilsvarende.

Søknad om tillatelse etter første og annet ledd sendes særskilt for hver aksjeeier som ved ervervet direkte eller indirekte får en eierandel i verdipapirregisteret som utgjør eller overstiger 10, 20, 30 eller 50 prosent. Den som erverver betydelig eierandel etter reglene i første og annet ledd, skal fremlegge ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 dersom Finanstilsynet ber om det.

Tillatelse etter første og annet ledd kan bare gis når erververen anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av foretaket. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på:

- a) erververens tidligere handlemåte,
- b) erververens tilgjengelige økonomiske ressurser og hensynet til forsvarlig virksomhet,

- c) om eierskapet vil kunne føre til uønskede virkninger for finansmarkedenes virkemåte, eller for verdipapirregisterets funksjon som rettighetsregister,
- d) muligheten for å utøve et effektivt tilsyn, herunder om det er etablert samarbeid med tilsynsmyndighetene i erververens hjemland,
- e) om eierskapet vil kunne påvirke rettigheter og plikter for aktørene i verdipapirregisteret,
- f) om den bakenforliggende eierstrukturen hos erververen er i samsvar med de hensyn som ivaretas i denne bestemmelse,
- g) om det er grunn til å anta at det i forbindelse med ervervet foregår eller blir gjort forsøk på hvitvasking av penger eller finansiering av terrorvirksomhet, eller at ervervet vil øke risikoen for dette.

Søknad om tillatelse etter første og annet ledd skal sendes Finanstilsynet med kopi til departementet.

Ved avhendelse av aksjer slik at eierandelen kommer under grensene etter første og annet ledd, skal det gis melding til Finanstilsynet.

Departementet avgjør i tvilstilfelle om nærstående aksjer skal likestilles med erververens egne aksjer etter første ledd tredje og fjerde punktum, jf. annet ledd annet punktum.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innholdet i søknaden som nevnt i femte ledd, regler for behandling av søknaden, samt regler om plikt for verdipapirregister til å gi melding om eiere av betydelige eierandeler i foretaket, og om plikt for juridiske personer som har betydelige eierandeler i et verdipapirregister, til å gi melding om hvem som inngår i styret og ledelsen.

§ 5-3. Erverv uten tillatelse

Dersom en aksjeeier har ervervet aksjer uten nødvendig tillatelse etter § 5-2, kan departementet fastsette en frist for å redusere eierandelen eller søke nødvendig tillatelse. Dersom denne fristen overskrides, kan departementet selge aksjene. Reglene om tvangssalg av omsettelige verdipapirer gjelder så langt de passer. Tvangsfullbyrdsloven § 10-6, jf. § 8-16 kommer ikke til anvendelse. Aksjeeieren skal varsles om at tvangssalg vil bli foretatt senest to uker før salget gjennomføres.

Inntil nedsalg eller tvangssalg har funnet sted kan aksjeeieren for den del av aksjene som overstiger tillatt nivå, ikke utøve andre rettigheter i selskapet enn retten til å heve utbytte og til å utøve fortrinnsrett ved kapitalforhøyelse.

§ 5-4. (Opphevet ved lov 20 juni 2014 nr. 29.)

§ 5-5. (Opphevet ved lov 20 juni 2014 nr. 29.)

Kapittel 6. Registrering av rettigheter til finansielle instrumenter

§ 6-1. Registreringsberettigede

Berettiget til å melde registrering er den som ifølge registeret fremstår som berettiget, eller den som godtgjør at retten er gått over til ham.

Berettiget til å melde slettelse av panterett eller annen heftelse er den berettigede etter heftelsen. Slik slettelse kan også skje dersom det godtgjøres at rettigheten er falt bort.

Utstederen av et finansielt instrument er berettiget til å melde slettelse av instrumentet fra registeret, dersom det godtgjøres at det finansielle instrumentet er opphørt å eksistere på grunn av innfrielse eller annet forhold.

Berettiget til å melde registrering er videre enhver som etter annen lovgivning har rett eller myndighet til å stifte eller overføre rettigheter i eller til finansielle instrumenter uten samtykke av den som er nevnt i første ledd.

§ 6-2. Enkeltkonti og forvalterkonti

Med mindre annet er bestemt i eller i medhold av lov, kan finansielle instrumenter registreres på enkeltkonti som tilhører de enkelte investorer, eller på forvalterkonti for to eller flere investorer. Registeret plikter å opprette investor- eller forvalterkonti til registrering av finansielle instrumenter som er innført i registeret.

Verdipapirregisteret kan i sine regler bestemme at visse typer finansielle instrumenter bare skal kunne registreres på enkeltkonti, og at det må opprettes egne konti for bestemte formål.

§ 6-3. Forvalterkonti

Det skal fremgå av registeret at en konto er en forvalterkonto, og hvem som forvalter kontoen. Forvalteren må være godkjent av Finanstilsynet. Departementet kan gi forskrift om godkjenning og tilbakekall av godkjenning av forvalter.

Forvalteren har fullmakt til å råde over beholdninger på kontoen med bindende virkning for investor, og for øvrig med slike rettsvirkninger som er bestemt i kapittel 7.

Finansielle instrumenter som tilhører forvalteren, kan ikke være registrert på forvalterkonto som forvaltes av vedkommende. I forhold til reglene i § 6-8 og § 8-2 regnes forvalteren som innehaver av finansielle instrumenter på forvalterkonto.

Forvalter plikter å gi opplysninger om de reelle eierne i samme omfang og på samme måte som verdipapirregisteret plikter å gi opplysninger etter § 8-2 eller annen lov. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om forvalterens opplysningsplikt og plikt til oppbevaring av opplysningene.

Dersom et norsk verdipapirregister er forvalter av en forvalterkonto i et annet norsk verdipapirregister, gjelder reglene i kapittel 7 ved overføringer mellom forskjellige beholdninger på forvalterkontoen. Departementet kan gi nærmere regler om dette.

Forvalteren skal fastsette regler for når forvalteren skal anses for å ha fått melding om en rettsstiftelse etter § 7-5. Reglene skal godkjennes av Finanstilsynet.

§ 6-4. Sanksjoner ved brudd på reglene i § 6-3

Dersom noen forvalter en forvalterkonto uten godkjenning etter § 6-3 første ledd, eller godkjenningen trekkes tilbake, kan Finanstilsynet kreve kontoen sperret. Ved sperring mister forvalteren retten til å disponere over de finansielle instrumentene som er registrert på kontoen, herunder til å motta utbetalinger knyttet til de finansielle instrumentene med frigjørende virkning for betaleren. Sperringen er ikke til hinder for gjennomføringen av transaksjoner som er godkjent av Finanstilsynet.

Første ledd gjelder tilsvarende dersom en forvalter ikke oppfyller sin plikt til å gi opplysninger etter § 6-3 fjerde ledd.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tvangssalg av finansielle instrumenter registrert på forvalterkonti i de tilfeller der kontoen forvaltes av noen uten godkjenning etter § 6-3 første ledd, eller der forvalter ikke oppfyller sin plikt etter § 6-3 fjerde ledd.

§ 6-5. Organisering av registreringsvirksomheten

Verdipapirregisteret fastsetter regler om organiseringen av registreringsvirksomheten, bruk av eksterne registerførere, adgang til å foreta registreringer direkte i registeret, krav til dokumentasjon av identitet, og fullmaktsforhold.

§ 6-6. Retting og sletting av opplysninger fra rettighetsregisteret

Registeret skal rette feil i en registrering dersom det finner at registreringen er uriktig.

Verdipapirregisteret kan slette opplysninger fra rettighetsregisteret dersom de åpenbart er uten betydning.

Opplysninger som er slettet fra rettighetsregisteret skal oppbevares i minst ti år.

§ 6-7. Endringsmeldinger og beholdningsoversikter

Verdipapirregisteret skal sende melding til rettighetshavere ved enhver endring i registeret som kan ha betydning for deres rettigheter, med mindre noe annet er avtalt. Tilsvarende gjelder andre som har meldt en registrering.

Verdipapirregisteret skal én gang i året sende rettighetshavere en oversikt over deres beholdning av eller rettigheter i registrerte finansielle instrumenter. Det skal framgå av oversikten også andre opplysninger som kan ha betydning for deres rettigheter.

Verdipapirregisteret fastsetter nærmere regler om endringsmeldinger og beholdningsoversikter.

§ 6-8. Opplysninger som skal fremgå av registeret

Registeret skal inneholde opplysninger om de finansielle instrumentene og om innehavere av rettigheter til disse.

Departementet gir forskrift om hvilke opplysninger etter første ledd som skal fremgå av registeret, og om hvordan opplysningene skal sammenstilles.

§ 6-9. Vederlag for registreringstjenester

Departementet kan i forskrift gi regler om verdipapirregisterets vederlag for registreringstjenester.

Kapittel 7. Rettsvirkninger av registrering og notifikasjon

§ 7-1. Kolliderende rettigheter

En registrert rettighet går foran en rettighet som ikke er registrert eller som er registrert på et senere tidspunkt.

En eldre rettighet går uten hensyn til første ledd foran en yngre rettighet, dersom den yngre rettigheten er ervervet ved avtale og erververen av den yngre rettigheten ved registreringen kjente eller burde kjent til den eldre rettigheten.

En eldre rettighet går uten hensyn til første ledd foran en yngre rettighet, dersom den yngre rettigheten er ervervet ved arv.

Rettighetsregisteret skal fastsette regler for når en rettighet er registrert. Reglene skal godkjennes av departementet.

§ 7-2. Mangler ved avhenderens rett

Når en rettighet som er ervervet ved avtale er registrert etter § 7-1, kan det ikke gjøres gjeldende mot erververen at avhenderens rett ikke var i samsvar med registerets innhold. Dette gjelder ikke dersom erververen

var eller burde ha vært kjent med avhenderens manglende rett da rettigheten ble registrert. Første punktum gjelder ikke konflikter mellom kolliderende rettigheter som nevnt i § 7-1.

§ 7-3. Utstederens innsigelse

Når en rettighet som er ervervet ved avtale er registrert etter § 7-1, kan ikke utstederen av andre finansielle instrumenter enn aksjer og grunnfondsbevis gjøre gjeldende mot erververen innsigelser som nevnt i gjeldsbrevloven § 15. Innsigelsen kan likevel gjøres gjeldende dersom erververen var eller burde ha vært kjent med utstederens innsigelse da rettigheten ble registrert. Gjeldsbrevloven § 18 gjelder tilsvarende.

Utstederen kan i alle tilfelle gjøre gjeldende innsigelser som nevnt i gjeldsbrevloven §§ 16 og 17.

§ 7-4. Frigjørende betaling

Utbetaling fra en skyldner til den som etter registeret er berettiget til å motta betaling på forfallstidspunktet i henhold til registerets innhold er frigjørende for skyldneren, selv om mottakeren ikke hadde rett til å ta imot betaling. Dette gjelder ikke dersom skyldneren var eller burde ha vært kjent med betalingsmottakerens manglende rett da utbetalingen fant sted.

§ 7-5. Finansielle instrumenter innført i et verdipapirregister

Disposisjoner over finansielle instrumenter registrert på forvalterkonto i et verdipapirregister med tillatelse etter § 3-1 får rettsvirkninger etter §§ 7-1 og 7-2 når forvalteren får melding om disposisjonen. Rettsvirkninger etter §§ 7-1 og 7-2 inntreer likevel bare når forvalter er godkjent etter § 6-3 første ledd.

Kapittel 8. Taushetsplikt og innsynsrett mv.

§ 8-1. Taushetsplikt

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i et verdipapirregister plikter å hindre at noen får adgang eller kjennskap til det som de i sitt arbeid får vite om noens forretningsmessige eller personlige forhold, hvis ikke noe annet følger av denne eller annen lov. Det samme gjelder andre som utfører arbeid eller oppdrag på vegne av et verdipapirregister.

Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten, oppdraget eller vervet.

§ 8-2. Innsynsrett

Uten hinder av taushetsplikten etter § 8-1 gjelder følgende om rett til å få opplysninger fra et verdipapirregister:

1. En kontohaver har rett til å få alle opplysninger som er registrert på kontoen.
2. En panthaver eller rettighetshaver til en annen begrenset rettighet registrert på en konto, har rett til å få alle opplysninger som er registrert på kontoen som kan ha betydning for rettigheten.
3. Tingretten og namsmannen har rett til å få opplyst hvilke registrerte finansielle instrumenter som tilhører en saksøkt, en skyldner eller en person som er fratatt rettslig handleevne, og om det er øvrige begrensede rettigheter i disse. Retten, bostyrer og leder av gjeldsnemnd som er oppnevnt av retten, har rett til å få alle opplysninger som er registrert om en konkursskyldner eller en skyldner som er under gjeldsforhandling, eller om en avdød ved skifte av insolvent dødsbo, herunder alle opplysninger om finansielle instrumenter

som er innført i verdipapirregisteret. Tilsvarende gjelder for leder av administrasjonsstyret for finansinstitusjon oppnevnt av Finansdepartementet eller Finanstilsynet.

4. Enhver har rett til å få opplysninger som er registrert om et finansielt instrument, med mindre noe annet følger av lov eller forskrift.
5. Dersom noen med hjemmel i lov har krav på opplysninger og opplysningene finnes i et verdipapirregister, har vedkommende rett til å få disse opplysningene fra verdipapirregisteret.

§ 8-3. Opplysninger til bruk for forskning

Finanstilsynet kan bestemme at et verdipapirregister kan gi opplysninger til bruk for forskning uten hinder av taushetsplikt etter § 8-1, når det finnes rimelig og ikke medfører uforholdsmessig ulempe for andre interesser.

Til vedtak som nevnt i første ledd kan det stilles vilkår om blant annet hvem som skal ha ansvar for opplysningene, og hvem som skal ha tilgang til dem, om oppbevaring og tilbakelevering av utlånt materiale, om sletting av avskrifter, om hvorvidt forskerne skal ha adgang til å henvende seg til eller innhente nærmere opplysninger om dem det er gitt opplysninger om, og om bruken av opplysninger for øvrig.

Begjæring om dispensasjon fra taushetsplikten i medhold av første ledd skal sendes verdipapirregisteret, som skal gi en tilrådning i saken til Finanstilsynet.

Kongen kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i paragrafen her.

§ 8-4. Forskeres taushetsplikt

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid i forbindelse med forskning som et verdipapirregister i medhold av § 8-3 første ledd har gitt opplysninger underlagt taushetsplikt til, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til disse opplysningene.

Opplysningene kan bare brukes til forskning og i samsvar med opplyst formål og de vilkår som måtte være fastsatt etter § 8-3 annet ledd.

Taushetsplikten er ikke til hinder for

- 1) at opplysningene gjøres kjent for dem som opplysningene direkte gjelder, eller for andre i den utstrekning de som har krav på taushet samtykker,
- 2) at opplysningene brukes når behovet for beskyttelse må anses ivaretatt ved at de gis i statistisk form, eller ved at individualiserende kjennetegn utelates på annen måte.

Verdipapirregisteret skal før utlevering av opplysningene gjøre mottakerne av opplysningene kjent med taushetsplikten og straffebestemmelsen i § 10-4 annet punktum. Verdipapirregisteret kan kreve skriftlig erklæring om at mottakerne av opplysningene kjenner og vil overholde reglene.

Kongen kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i paragrafen her.

§ 8-5. Vederlag

Verdipapirregisteret kan kreve vederlag for utlevering av opplysninger til kontohavere, rettighetshavere og andre, herunder ved utlevering av endringsmeldinger og beholdningsoversikter. Dette gjelder likevel ikke for opplysninger offentlige myndigheter har krav på i medhold av lov eller forskrift.

§ 8-6. Tilgang til opplysninger i registeret

Politiet skal ha elektronisk tilgang til opplysninger i norske verdipapirregister. Søk i verdipapirregister skal kun skje ut fra politiets behov for opplysninger i forbindelse med forebygging og bekjempelse av kriminalitet.

Finanstilsynet skal ha elektronisk tilgang til opplysninger i norske verdipapirregister. Søk i verdipapirregister skal kun skje ut fra Finanstilsynets behov for opplysninger i forbindelse med tilsynsoppgaver.

Norsk regulert marked skal ha elektronisk tilgang til opplysninger i norske verdipapirregister. Søk i verdipapirregister skal kun skje ut fra norsk regulert markeds behov for å overvåke markedet i henhold til børsloven § 27.

Kapittel 9. Erstatningsansvar, sikkerhetsstillelse, klage

§ 9-1. Registerets erstatningsansvar

Verdipapirregisteret er ansvarlig for økonomisk tap noen påføres som følge av feil som er oppstått i tilknytning til registreringsvirksomheten. Dette gjelder ikke dersom registeret godtgjør at feilen skyldes forhold utenfor registerets kontroll som registeret ikke med rimelighet kunne ventes å unngå eller overvinne følgene av.

For annet økonomisk tap er verdipapirregisteret ansvarlig dersom tapet skyldes uaktsomhet fra registerets side eller hos noen registeret svarer for.

Erstatningsansvar som nevnt i første ledd omfatter kun direkte tap, og slikt ansvar er i alle tilfelle begrenset til 500 millioner kroner for samme feil.

§ 9-2. Sikkerhetsstillelse

Verdipapirregisterets erstatningsansvar etter § 9-1 skal til enhver tid være dekket av forsikring eller annen garantistillelse til fordel for tredjemann. Sikkerhetsstillelsen skal være godkjent av Finanstilsynet.

§ 9-3. Skadelidtes medvirkning

Har skadelidte selv forsettlig eller uaktsomt forårsaket eller medvirket til skaden, kan erstatningen nedsettes eller bortfalle.

§ 9-4. Behandling av erstatningskrav

Krav om erstatning skal behandles etter reglene i § 9-5. Erstatningskrav skal fremsettes overfor verdipapirregisteret. Oppnås det ikke enighet mellom partene om kravet, bringes saken inn for klagenemnden.

§ 9-5. Klage

Verdipapirregisteret skal opprette en uavhengig klagenemnd som behandler klager over avgjørelser som er truffet av verdipapirregisteret eller en representant for registeret. Klagen skal fremsettes overfor verdipapirregisteret. Verdipapirregisteret kan selv ta klagen til følge eller fremsette forslag til løsning overfor klageren.

Regler om klagenemndens oppnevning og sammensetning skal fastsettes av verdipapirregisteret.

Klagenemnden skal avvise klagen dersom saken klagen gjelder er brakt inn for domstolene.

Enhver med rettslig klageinteresse kan klage. Klagenemnden kan beslutte at en klage ikke skal tas under behandling, dersom den finner at det spørsmålet klagen reiser bør fremmes til avgjørelse for domstolene.

Klagen må fremsettes innen tre uker fra den dag klageren har eller burde ha fått kjennskap til det forhold klagen gjelder.

Klagenemnden kan etter begjæring fra klageren beslutte at klagen skal registreres på samme måte som en begrenset rettighet.

Dersom noen har opptrådt som motpart eller kan betraktes som motpart i klagesaken, skal vedkommende så vidt mulig gis anledning til innen rimelig tid å uttale seg før klagenemnden treffer avgjørelse i klagesaken.

Melding om at en avgjørelse er påklaget skal sendes til alle med registrerte rettigheter i de finansielle instrumentene klagen gjelder dersom klagen kan ha betydning for vedkommendes rettigheter. Tilsvarende melding skal sendes registrerte rettighetshavere og de som har opptrådt som part i klagesaken når denne er avgjort.

Bringes klagenemndens avgjørelse inn for domstolene skal meglings i forlikrådet ikke finne sted.

Kapittel 10. Tilsyn og straff

§ 10-1. Tilsyn

Foretak som driver verdipapirregister er underlagt tilsyn av Finanstilsynet etter lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven).

§ 10-2. Opplysningsplikt overfor Finanstilsynet

Verdipapirregister og selskap i samme konsern har plikt til å gi de opplysninger som Finanstilsynet krever om forhold som angår foretakets virksomhet, samt til å fremvise og utlevere til Finanstilsynet dokumentasjon som angår virksomheten. Tilsvarende gjelder overfor den som handler på vegne av verdipapirregisteret.

§ 10-3. Pålegg fra Finanstilsynet

Finanstilsynet kan gi verdipapirregister pålegg om retting dersom foretaket opptrer i strid med lov, bestemmelser gitt med hjemmel i lov eller egne regler og forretningsvilkår. Tilsvarende gjelder overfor den som handler på vegne av verdipapirregisteret. Tilsvarende gjelder også dersom foretakets ledelse eller styremedlemmer ikke oppfyller kravene til hederlig vandel og erfaring som fastsatt i § 4-1.

Dersom en aksjeeier med betydelig eierandel ikke anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av foretaket, eller har aksjer uten nødvendig tillatelse etter § 5-2, kan Finanstilsynet gi pålegg om at det ikke kan utøves stemmerett for aksjene.

§ 10-4. Straff

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i foretak som driver verdipapirregister og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller i forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter og under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, hvis handlingen ikke går under noen strengere straffebestemmelse. På samme måte straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 8-4 om taushetsplikt eller vilkår etter § 8-3 annet ledd, eller forskrifter gitt med hjemmel i §§ 8-3 eller 8-4.

Kapittel 11. Avvikling mv.

§ 11-1. Avvikling

Vedtak om å oppløse eller avvikle virksomheten i et verdipapirregister treffes av generalforsamlingen med flertall som for vedtektsendring, med mindre noe annet følger av lov. Vedtaket skal godkjennes av departementet, som kan sette vilkår for godkjenningen.

Vedtak om oppløsning eller avvikling av et verdipapirregister skal offentliggjøres i Norsk lysingsblad og minst to riksdekkende aviser.

§ 11-2. Meldeplikt

Styret og daglig leder i et verdipapirregister har hver for seg plikt til å melde fra til Finanstilsynet hvis det er grunn til å frykte at:

1. det vil kunne oppstå svikt i verdipapirregisterets evne til å oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller,
2. det er inntrådt forhold som kan medføre alvorlig tillitssvikt eller tap som vesentlig vil svekke eller true soliditeten,
3. verdipapirregisteret ikke vil være i stand til å utføre konsesjonspliktige registreringsfunksjoner.

Hvis verdipapirregisterets revisor blir kjent med forhold nevnt i første ledd, skal denne gi slik melding til Finanstilsynet som nevnt i første ledd, med mindre vedkommende har fått bekreftelse fra Finanstilsynet på at slik melding allerede er gitt.

Meldingen skal inneholde opplysninger om institusjonens likviditets- og kapital situasjon, og gjøre rede for grunnen til vanskelighetene.

§ 11-3. Offentlig administrasjon

Reglene i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner kapittel 4 gjelder så langt de passer.

Kapittel 12. Ikrafttredelses- og overgangsregler

§ 12-1. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. På samme tid oppheves lov 14. juni 1985 nr. 62 om Verdipapirsentral. Verdipapirsentralen må innen ett år fra lovens ikrafttredelse søke om tillatelse etter denne lovs kapittel 3. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

§ 12-2. Omdannelse av Verdipapirsentralen

Verdipapirsentralen skal innen to år fra ikrafttredelsen av loven her omdannes til allmennaksjeselskap, jf. lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper.

Omdannelse skal skje ved at Verdipapirsentralens eiendeler og forpliktelser overdras til et nystiftet allmennaksjeselskap mot at Verdipapirsentralen får aksjene i selskapet som vederlag. Kreditorer etter de overførte forpliktelser kan ikke kreve dekning på grunn av omdannelsen eller motsette seg omdannelsen.

Aksjene i det nystiftede selskapet eller i foretak som nevnt i § 5-2 tredje ledd, skal selges. Den del av vederlaget ved salget som svarer til bokført egenkapital i Verdipapirsentralen skal overføres til et finansmarkedsfond. Den overskytende del av vederlaget overføres til staten. Verdipapirsentralen skal deretter avvikles.

Bokført egenkapital som nevnt i tredje ledd skal fremgå av en avslutningsbalanse utarbeidet av Verdipapirsentralen tidligst fire uker før overdragelse som nevnt i annet ledd. Avslutningsbalansen skal

utarbeides etter de samme prinsipper som siste årsregnskap til Verdipapirsentralen, og være godkjent av en revisor. I tillegg skal avslutningsbalansen godkjennes av departementet.

Verdipapirsentralen skal utarbeide en plan for omdannelsen som skal godkjennes av departementet. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om omdannelsen og salg av aksjene.

Kapittel 13. Endringer i andre lover

§ 13-1. *Endringer i andre lover*

Fra den tid loven trår i kraft gjøres følgende endringer i andre lover: – – –